

KONFERENCI
OB ROB
str. 2

BLAGOSLOV –
ALI BLAGO
SLOVO?
str. 6

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 15. junija 2000 ☼ Leto X, št. 12

Meje na zemlejš, meje v glavejš

Če čujemo reč meja ali granica, vsikšoj generaciji kaj drugo na pamet pride. Najstarejšim tau, ka gda so eške mladi bili – med dvōma bojnama – so švercali, ka se je splašalo. Švercali so vse poprejk. S Slavskoga (Jugoslavija) na Vogrsko, z Vogrskoga na Štajersko (Avstrija) pa nazaj. Tū je sau falejša bila, tam cukar pa dujan, depa švercali so eške konje tō...

Malo mlajši se spominajo tisti cajtov, gda so po drugi bojni meje zaprli pa granco dali gorzorati pa pograblati, ka je samo kakšen fuč leko svobodno leto prejk nje. (Če so ga nej dolastrlili.) Lūstvo, stero je na granici delalo, je ranč prejk gledati nej smelo, nej ka bi kakšno reč dalo, če rejsan je dosta takši bilau med njimi, steri so na drugoj strani meje meli žlato. Eške bole mlajši so doživeli, gda se je prvi redni mejni prehod med Republiko Slovenijo in Madžarsko odpro. Prejk Rédicša - Dolge vesi so potistim Madžari romali v Lendavo ali v Soboto. Tau so bili cajti, gda smo kipūvali najlon srake, dežne plašče, sandale iz plastike. Te so prišli cajti, ka si se v Soboti nej mogot tak staviti z vogrskim avtonom ali avtobusom, ka te je bar pet lidi nej stavilo pa pitalo "Sajt vān?". Dapa te smo že mi Porabci tō skrajjšo paut meli do Slovenije, nej nam je trbelo do Rédicša titi, samo do Bajānsenye. Malo je vseeno bole skrajek

bilau. (Mesto 100 km samo 60.) Istina, ka če bi leko pri Seniki ali pri Verici prejk šli, te bi tau bila samo dva kilomejtara. Dapa v sedemdeseti lejtaj se nam je eške sploje senjalo o tem, da mo gnauk svejta na Seniki prehod meli. Do tistoga cajta je eške dosti vode dol po Rabi steklo.

Svoje prve osebne (személyes) spomine na granico mam z l. 1974. Te sam že plesala pri sakalovskoj folklornoj skupini pa smo šli v Beltince na festival. Kelko papirov pa podpisov je trbelo za pautni list, s sterim si samo gnauk leko prejk granice išo, sam te eške sploje nej znala. Zgodilo se je pa na meji nika, ka se mi zdaj zdi smejšno, dapa takrat je

sploje nej vseedno bilau. Gda smo na mejo prišli, smo tak tima bili, ka si eške mūjo leko čūjo muviti. Financ je gor na avtobus prišo pa pito, če prej stoj kakšne dolare, marke ali šilinge ma. Istina, ka smo skurok vsi meli kaj skrito, dapa vsi smo odkimali, ka nejmamo. Samo eden naš – takšen napau prejdjen - se je tak postrašo ali pa tak naiven bijo, ka je palacko naprej potegno pa pravo, ka on ma 10 dolarov. Leko, ka je samo poštēni bijo? Dapa, če te sistem (rendszer) za norca ma, te naj se ne čūdiva, ka ga ti tō nanjē gemavleš. Če so ga poštrajfali ali nej, toga se več ne spominam, vejm samo tau, ka so nas gostitelji v Beltincaj dugo mogli čakati.

Kelko administracije pa lejtanja je bilau s pautnimi listi, sam vidla te, gda sam prišla v službo v varaški kulturni dom. 1984+oga leta smo porabski Slovenci prvopaut bili v Cankarjevom domi v Ljubljani, da bi se predstavili. Tau je bilau kaulek 120 lidi in vsakšomi je trbelo pautni list (ali nauvoga ali samo pečat notri). Leko si broдите, da so me na policiji že bole poznali kak najušoga raubarā.

Tau so že nebesa bila, gda smo dobili pautne liste za pet lejt, s sterimi leko demo, kama škemo pa kelkokrat škemo.

Do prvoga "svojoga" prehoda smo pa morali eške dugo čakati. Med Gorenjim Senikom pa Martinjom se je gra-

nica, najprvin samo za eden, odprla 15. avgustuša 1990. Kakšo veselje je tau bilau na bejdvej strani! Vej so pa bili takši, steri so se po 50 lejtaj prvic srečali s svojo žlato.

L. 1992, gda sta prišla badva predsednika - Kučan pa Göncz - odpirat redni mejni prehod na Senik, je madžarski predsednik tak pravo, ka bi on najraj vse granice tak gorzosūko, kak gda ribjo konzervo odpiramo. Te smo eške vōrvali, ka neđe tak dugo pa mo eške eden mejni prehod odpirali. Vūpali smo tau zatok tō, ka sta Madžarska pa Slovenija 1992. leta podpisala sporazum (egyezmény), v sterom je bilo napisano, stere nauve mejne prehode ščejo odprejti. Med tejni je bijo mejni prehod Verica - Čepinci tō. Od tistoga mau so že odpirali nauve prehode, samo tauga našoga "srmačka" so vsigdar pozabili tak v Pešti kak v Ljubljani.

Občina Šalovci pa Zveza Slovencev na Madžarskem sta 11. juniuša ranč zatok organizirala srečanje v Čepincaj, da bi prejdnjim na pamet prišlo, ka so obečali.

Vej pa, če kaj obečaš, tisto se šika notrdžati.

Ovak pa tak brodim, je nedo več granice v glavejš, nede več mej na Zemlejš.

Vej pa, **ne smejo biti (o)meje(ni)!**

Marijana Sukič

Konferenci ob rob

Od 1. do 4. junija je potekala v Monostru konferenca o narodnostnem šolstvu. Organizator znanstvenega posveta je bilo Kulturno društvo "pri-

paziti na to, kakšne prireditve in s kakšnimi pogoji sprejme pod svojo streho. Zaradi nepriznanosti slovenščine so nekateri priznani strokov-

Udeleženci z avstrijske Štajerske

jateljski krog za Pomurje" iz Pilisvövösvára. Za temo konference so določili narodnostno šolstvo, in sicer pedagoške, psihološke, družbeno-politične in kulturne vidike le-tega. Največ pozornosti naj bi se posvečalo dvojezičnemu šolstvu v Prekmurju ter slovenskim narodnostnim šolam v Porabju in v Avstriji. V program konference so bili vključeni tudi določeni nemški in švicarski dvojezični izobraževalni modeli.

Organizatorji so ob nekaterih osnovnih organizacijskih nerodnostih (na konferenci ni bilo predsedstva ali predsedujočega, ki bi delo vodil in usmerjal, kljub zelo sposobni prevajalki ni bilo simultanege prevajanja itd.) naredili nekaj osnovnih napak.

Kot prvo - za jezika konference so določili madžarščino in nemščino. Glede na temo, območje in inštitucijo (Slovenski kulturno-informativni center), v kateri se je konferenca odvijala, bi upravičeno pričakovali prisotnost slovenščine. Ali je prišlo do te napake po naključju ali je bilo ignoriranje slovenščine namerno, razkrivanje tega ni naša naloga. Vsekakor pa mora vodstvo Slovenskega doma in tudi Zveze v prihodnje

precej debat je povzročilo, da so pojem "manjšina" drugače razlagali strokovnjaki iz Berlina in pravi manjšinci. Za njih so manjšina recimo Turki v Nemčiji, zato jim nikakor ni bilo jasno, zakaj polagajo narodne manjšine v tem predelu Evrope (Madžari v Sloveniji, Slovenci v Porabju in radgoneskem kotu) toliko truda in dela v to, da bi se ohranila njihov jezik in kultura.

Ne smemo dvomiti v dober namen organizatorjev, toda realizacija se je v marsičem ponesrečila. Manj bi v tem primeru lahko pomenilo več.

Kot drugo - organizatorji niso razčistili, komu naj bi bila konferenca namenjena, kajti razen predavateljev in nakaterih redkih novinarjev, na njej ni bilo nobenega. Ne učiteljev z ene ali druge strani meje, ne strokovnjakov...

Kot tretje - poslušalec je težko našel rdečo nit posvetovanja, kajti večina predavateljev se ni držala teme konfe-

rence. Človeku se je zdelo, da se "pravi naslovi" niso odzvali vabilu in so organizatorji potem po vsej sili iskali ljudi, ki delajo na narodnostnem področju ali so na nek način povezani z njim.

Kot četrto - precej debat je povzročilo, da so pojem "manjšina" drugače razlagali strokovnjaki iz Berlina in pravi manjšinci. Za njih so manjšina recimo Turki v Nemčiji, zato jim nikakor ni bilo jasno, zakaj polagajo narodne manjšine v tem predelu Evrope (Madžari v Sloveniji, Slovenci v Porabju in radgoneskem kotu) toliko truda in dela v to, da bi se ohranila njihov jezik in kultura.

Ne smemo dvomiti v dober namen organizatorjev, toda realizacija se je v marsičem ponesrečila. Manj bi v tem primeru lahko pomenilo več. Časovno manj - če bi se zagotovilo simultano prevajanje, bi zadostovala dva dneva. Tematsko manj - če bi se tematika konference točneje določila ter bi se nanašala res le na narodnostno šolstvo - bi se lažje našla tudi ciljna publika, kateri naj bi bila konferenca namenjena.

Marijana Sukić

Sodelovanje Slovenije in Madžarske

V Murski Soboti so zasedali člani skupnega slovensko-madžarskega odbora za sodelovanje v okviru programa Phare. Potrdili so skupni programski dokument za obdobje 2000-2006 in program za leto 2000.

V program čezmejnega sodelovanja je na slovenski strani vključena pomurska regija, na madžarski strani pa Železna in Zalska županija. Programski dokument opredeljuje skupni okvir, skupne cilje in prednostne naloge, ki so vezane na skupni življenjski prostor. Cilj dokumenta je težnja po uravnoteženem razvoju skupnega območja, ločenega z mejo, ki počasi izginja.

Novi dokument

Slovenija in Madžarska sta v čezmejnih programih že sode-

lovali v obdobju 1995-1999. Takratno sodelovanje je temeljilo predvsem na projektnem pristopu. Glavni del novega dokumenta temelji na trajnostnem prostorskem razvoju, ki vključuje skupni krajinski park in razvoj podeželja, dolgoročno upravljanje in obnavljanje energetskih virov, naložbe v varovanje okolja ter v dolgoročni razvoj skupnega upravljanja tega prostora. Glavne smernice programa so povezane tudi z razvojem človeških virov, ki zajemajo sodelovanje na poklicnem in drugih oblikah izobraževanja, skupnega priznavanja izobraževalnih procesov, sodelovanje na področju kulture in konzervatorstva ter razvoja lokalnih skupnosti. Poleg tega pa bo program temeljil tudi na obliko-

Veliko dobre volje in malo manj denarja

6. junija sta se v Monostru na izrednem delovnem se-stanku srečala predsednika madžarsko-slovenske manjšinske mešane komisije, državna sekretarka, Mihaela Logar in predsednik Urada za zamejske Madžare, Tibor Szabó. Do srečanja je prišlo na pobudo Mihaele Logar, ki je o vsebini pogovorov povedala:

"V tem trenutku je kar nekaj odprtih vprašanj, zataknilo se je pri mejnih prehodih ter pri vprašanju slovenskega radia. Sicer pa moram povedati, da na takih srečanjih zmeraj znova ugotovljam, da je veliko dobre volje in malo manj denarja.

Za mejni prehod Verica-Čepinci kaže razmeroma dobro. Obljube obeh vlad imamo, bo pa še potrebno vrsto pritiskov in pogovorov. Tudi madžarska vlada je sprejela odprtje tega prehoda, potrebni so izvedbeni projekti. Glede radijske postaje je veliko več odprtih vprašanj. Madžarska stran še

vedno vztraja pri programskem finansiranju, to se pravi kandidiranje na projekte, kar je pa seveda razmeroma odprto. Madžarska stran ne misli radio financirati kot manjšinskega medija. Zdelo se jim je število morebitnih zaposlenih pri slovenskem radiu previsoko, oziroma kar nesprejemljivo. Slovenska stran vztraja pri pozitivni reciprociteti. Tiste stvari, ki jih ima Slovenija dobro urejene za madžarsko manjšino (radio v Lendavi), bo poskušala uvajati tudi za Slovence na madžarski strani. Pri tem seveda naletimo na vrsto težav. Razumem tudi madžarsko stran. Karkoli uredimo za eno manjšino je potem obveza za njih in zelena luč za ostale manjšine na Madžarskem. Toda še enkrat poudarjam: slovenski radio v Monostru mora dobiti status manjšinskega radia. Konvencija o manjšinah govori o pravici do manjšinskih medijev in ne samo o pravici do manjšinskega časopisa. Radio je nedvomno medij."

Dejan Fujs

M.Sukić

Papiri pripovedajo

Zidanje i farbanje gorenjeseniške cerkve

Cerkev na Gorenjem Siniku so steli povekšati že pred prvo bojno. Po prvi bojni so grajnco dozaprlji, pa lústvo nej moglo tadale taprejk odti delat brezi pasoša (potnega lista). Več kak 350 lúdi je ojdlo delat na marofe na

Okno - Jezušov krst (fotografija: Karel Holec)

Vogrskom. Veuko sarmastvo je bilau, pa lústvo nej melo penaze, ka bi si vekšo cerkev zozidali. Leta 1936 so prišli v ves gospaud Janoš Kúhar, pa so začnili vkúpbobirati peneze v vesi, od države pa púšpekije. Načrt (terv) za nauvo cerkev je napravu Mihály Zsolnay iz Sárvára. Stau gezero cüglov so Senčarge pa Ritkarovčar-ge sami naredli. Začnili so 1. augustuša 1937, pa so brodili, ka tri kedne zgotovijo. Za volo lagvoga vrejmena je tri mesecca trpelo, ka so cüggle z maudlinami naredli pa vožazgali tó. Pred prvo bojno so na Gorenji Sinik ojdli k meši s Trdkove, Čöpenec pa Martinja tó. Za nauvo cerkev so s Trdkove i Čöpenec tó cüdali 50 borauv. Senčar-ge z Merke so penaze posla-

li, štiri držin pa je dalo naredi štiri aukna, na šteraj je Sv. Alojzij, Sv. Terezija, Sv. Števan krau i Sv. Imre pa Jezušov krst. Staro cerkev so začnili dojrúšiti marciúša 1938. Pau leta je bila meša na dvorišči farofa. Nauvo cerkev so posvačúvali 20. novembra 1938. Znautra so cerkev več nej mogli pofarbat, ka je vövdarila drúga bojna.

Na 25. oblejtnico, 1963. leta so začnili gospaud Kúhar peneze kúpbrati za farbanje. Do novembra 1964 je že vkúpprišlo telko, ka bi leko dali vöpofarbat. Iskali so molara umetnika (festómúvész). V leti 1965 je začno cerkev farbat Imre Gyermely iz Gyulafirátóta, pa je skončo 1966. leta. Freske na plafoni pa je farbo István Takács (1901-1985) iz Mezökövesda. Eri-

čen molar se je naraudo v paverskoj držini, gde je bilau sedem mlajšov. Oča je trikrat odo v Merki, mati pa je bila palejrkinja na marofaj. Šest mesecev nej bila doma pri držini. István Takács je v več kak 200 cerkvaj farbo na Madžarskom (napril. Eger, Vác, Máriaremete, Szombathely). Cerkev so na nauvo zozidali v leti euharističnega kongresa v Budimpešti, zato so kejpí na plafoni tó poveznati z oltarskim svestvom: zadnja večerdja, gostúvanje v Káni-Galileji, prvo prečiščavnanje, procesija na tejlovo. Leta 1967 pa je István Takács pofarbo za oltar na velkom kejpí Kristušovo smrt na križi.

Marja Kozar

Petanjci-Tišina

Protestantizem – zatočišče izgnanih na Petanjcih

Na Tišini so predstavili zbornik Protestantizem – zatočišče izgnanih na Petanjcih (Nádasdyjev dvorec). Zbornik je rezultat dvodnevnega mednarodnega znanstvenega srečanja, ki je bilo 28. in 29. oktobra lani v Radencih in na Tišini v organizaciji Ustanove dr. Šiftarjeve fundacije, katere ustanovitelj in vodja je bil dr. Vaneč Šiftar. Glavni uredni zbornika je Jože Vugrinec, tehnični urednik pa Franc Mesarič.

Zbornik je urejen tako, da prinaša – razen dveh uvodnih sporočil in nekaj spominskih zapisov o dr. Vaneču Šiftarju ter različnih prilog in podatkov na svojem koncu – štiri osrednja poglavja, v katerih so objavljeni referati, ki po svoji vsebini predstavljajo neko zaključno celoto. Ta štiri poglavja, katerih naslovi nam že sami po sebi sporočajo, kaj je v objavljenih tekstih mogoče najti, so: I. Kulturnozgodovinski in dr. žbenopolitični okvir; II. Nádasdyjev dvorec, grofje Nádasdyji, protestantski izgnanci, protestantsko gibanje v Radgoni in na Petanjcih; III. Protestantsko gibanje v Prekmurju, Porabju in na Gradiščanskem v 16. in 17. stoletju; IV. Pomen protestantizma za oblikovanje slovenskega knjižnega jezika in narodne zavesti. Verska in kulturna pestrost ter sožitje na območju Mure, Rabe in Zale.

Vsak referat je v celoti objavljen v maternem jeziku avtorja, nato pa še v treh povzetkih – v treh jezikih. Posamezne referate je na kratko predstavil dr. Anton Vratuša, predsednik programskega sveta Ustanove dr. Šiftarjeve fundacije in predsednik pripravljalnega odbora znanstvenega srečanja. Akademik Anton Vratuša v zborniku tudi kome-

tira faksimile načrta za simpozij, ki ga je pripravil dr. Vaneč Šiftar že v mesecu

lo, katerega avtor je Franc Kuzmič.

V zborniku je tudi več fotografij (avtor Lado Klar) z znanstvenega srečanja v Radencih in na Tišini. Čez 300 strani obsežna knjiga prinaša bogato in tehtno strokovno branje, zato jo bodo razposlali na naslove številnih znanstvenih ustanov v Evropi in v svetu. Začele pa so se tudi priprave na naslednji zbor-

nik, ki bo posvečen življenju in delu doktorja Vaneča Šiftarja.

eR

marcu leta 1998. Naslednje priloge pa so program znanstvenega srečanja, biografski in bibliografski podatki o avtorjih in imensko kaza-

Skanzen v kraju Szentendre pri Budimpešti je 29. maja organiziral tekmovanje z naslovom „Kustosi s kuhalnico“. V kategoriji ljudskih jedi je dobila prvo nagrado – „zlato“ kuhalnico – ekipa Muzeja Savaria iz Szombathelya. Pripravili so fiziološko juho, slovensko-madžarsko-hrvaško jed „dödöle“ in slovensko „straušanço“. V okviru kulturnega programa je ekipa zapela porabsko slovensko pesem „O, dekla ne daj se za pavra“, gradiščansko hrvaško pesem „Posiljal sam jarac (ječmen)“ in mađarsko uspavanko iz Orséga. V trinajstčlanski ekipi je ob Slovenki in dveh Hrvatih bilo deset Mađzarov.

PORABJE - NAŠ IN VAŠ ČASOPIS

OD SLOVENIJE...

Slovenija ima novo vlado

S 46 glasovi za in 44 proti je v sredo, 7. junija, slovenski parlament potrdil listo ministrov, ki jo je predlagal mandatar Andrej Bajuk, in s tem izvolil peto vlado po spremembi političnega sistema. Prvo je v začetku devetdesetih vodil Lojze Peterle, naslednje tri pa z različnimi koalicijami Janez Drnovšek. Za novo vlado so glasovali poslanci Socialdemokratske stranke Slovenije (SDS) in SLS+SKD Slovenske ljudske stranke. Skupaj jih je 44. Proti je bilo 44 poslancev Liberalne demokracije Slovenije (LDS), Slovenske nacionalne stranke (SNS), Združene liste socialnih demokratov (ZLSD), Demokratične stranke upokojencev (Desus), Ciril Pucko in predstavnik narodnosti. Odločilna sta bila glasova neodvisnih poslank Polonce Dobrajc (nekdanj SNS) in Ede Okretič Salmič (nekdanj Desus), ki sta pred glasovanjem napovedali, da bo sta zamenjavo na vrhu podprli, da bi država dobila vlado.

In kdo so novi ministri? Finančni minister je postal 41-letni Zvonko Ivanušič, ministrstvo za zunanje zadeve je prevzel 51-letni Lojze Peterle, na ministrstvu za znanost in tehnologijo ostaja dosedanji minister, 58-letni Lojze Marinček, ministrstvo za promet in zveze pa bo še naprej vodil 49-letni Anton Bergauer. Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ostaja 51-letni Ciril Smrkolj, minister za malo gospodarstvo in turizem pa 47-letni Janko Razgoršek.

Minister za okolje in prostor je postal 61-letni Andrej Umek, na ministrstvu za ekonomske odnose in razvoj ostaja 56-letni Marjan Senjur, minister za šolstvo in šport je postal 62-letni Lovro Šturm. Minister brez listnice, odgovoren za področje zakonodaje, je 59-letni Tone Jerovšek, minister za obrambo 41-letni Janez Janša, ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve bo vodil 52-letni Miha Brejc, ministrstvo za gospodarske dejavnosti pa je prevzel 49-letni Jože Zagožen.

Minister za kulturo je 65-letni Rudi Šeligo, ministrstvo za zdravstvo je prevzel 57-letni Andrej Bručan, ministrica za pravosodje je postala 46-letna Barbara Brezigar, minister za notranje zadeve pa je postal 60-letni Peter Jambreč.

Starčka zamenjal mladenič

čju dobila od podjetja Kom-pas-Mejni turistični servis Ljubljana, kateremu je služil za potujočo menjalnico. Najprej so ga ponudili neki ljubljanski knjižnici, toda oni so

avtobus, ki so ga potem v Soboti preuredili. (Trenutno "počiva" na dvorišču knjižnice v Murski Soboti.)

Nakup novega bibliobusa je omogočilo Ministrstvo za kulturo R Slovenije ter občine, ki se nahajajo na območju, kateremu potujoča knjižnica služi. Bibliobus vozi na trinajstih progah in ima 115 postajališč. Ima tudi t.i. madžarsko progo, ki pelje skozi kraje, kjer živijo tudi pripadniki madžarske narodnosti.

Od jeseni bo imel tudi t.i. slovensko ali porabsko progo, kajti (zaenkrat) bo pripeljal preko mejnega prehoda Hodoš-Bajansénye do Monoštra in Gornjega Senika. Bibliobus, ki bo opremljen tudi z najnovejšo računalniško tehnologijo, se na določenih izposojevaliških ustavi vsak tretji teden.

M.S.

S temi besedami je označil bistvo dogodka povezovalac Milan Zrinski ob svečani predaji novega bibliobusa, potujoče "knjižnice ali knjižnice na potačaj." Do krsta novega bibliobusa je prišlo 7. junija na ploščadi pred soboškim gradom. Kot če bi tudi vreme vedelo, da pri krstu mora biti voda, je z dežjem krstilo novo pridobitev pokrajine.

Želja po potujoči knjižnici se je rodila približno pred 25. leti, toda do realizacije le-te je prišlo le pred petimi leti - nam je povedal ravnatelj Pokrajinske in študijske knjižnice v Murski Soboti **Jože Vugrinec**. "Prvi bibliobus je začel voziti

3. maja 1995. Eno leto prej ga

Za pridobitev so ravnatelju Vugrincu čestitali tudi knjižničarji knjižnice v Monoštru ter Županijske knjižnice Dániel Berzsényi v Szombathelyu.

je knjižnica čisto po naključju zavrnila. To je bil manjši

Pismo iz Sobote

Male bojne na naši plečaj

Zgoudilo se je! Po listom, ka se nam je že smijau cejli svejt, se je te zdaj skončalo! Vaj, te pa smo zdaj normalni! Evropa, od k nam! Evropa, mi te mamu radi!

Nej, nej, nej se mi je zmejšalo! Tou ge samo malo tak gučim, kak krčijo zdaj te naši novi prejniji, ka smo je po dugi mejscej te zdaj li dobili. Zdaj smo te že pa normalni in pošteni in naprej valan in puni Evrope in vcejlak takši, kak trbej biti. Na, tou je pa nej zraslo v mojoj glavej, liki tou gučijo te naši novi prejniji. Mi je pa poslušamo in si brodim, kak je te žitek lejpi, če nagnouk grata vcejlak vse tak, kak mora biti, kak si vsi želejimo in vse ranč takšo, kak od nas čakajo drugi. Rejsan je lejpi te žitek, ka te zdaj mamu takše rejndne možake in ženske za svoje glave. Rejsan je lejpi te žitek, ka nam lüdstvi ranč več nede trbelo na nikoj brodit, zato, ka do tou uni delali namesto nas. Rejsan je lejpi te žitek, gda nam te naši novi vsefele obečavlejo, mi pa njim võrvlemo, ka de gvüšno tak. Rejsan je lejpi te žitek!

Zdaj pa dojda! Samo sam se malo šalo. Vej pa sami dobro vejte, ka je vsigdar tak. Gdakoli, gdekoli pridejo tou novi prejniji se takšo godi. Lampe so pune sladkoga obečavanja in velkoga poštenja. Dapa, te prvi, drugi in ške tretji den ta mine in po tistom te novi prejniji že gratajo stari prejniji in male bojne na naši plečaj se znouva začajo. Po tistom se vsikšo obečanje spotere na devetdesetdevet falatov. Če steri kakšoga prejnijoga spoumni na kakšo obečanje, se tisti vcejlak doj svadi:

-Ka si pa vi vsi vküper broдите, ka se vse samo tak ena, dva leko napravi. Vej pa gnes je drugi cajt, kak pa je biu včeraj, gnes se ne more več tak delati, kak se je leko delalo ške pred dvema dnevom, vej pa čas ide in mi vküper z njim. Na meri nas njaite, mi že vejmo, ka delamo!

Ja, lejpi moji, tak je tou! Včeraj smo njim ške morali võrvlati, gnes je niške več ne smej nika pitati. Moja tašča Regina, trno čedna ženska je brž gore prišla, ka de vse po starom, tak kak je bilou. Pravzaprav, prajla je, ka je boukse bilou, gda smo te nekaj mejsceov bili brezi prejnijih. V tistom časi smo bili lidge največ rejndni. Zdaj so največ rejndna samo naša pleča, na stere se te novi prejniji naslanjajo, ranč tak, kak so se tisti stari. Te pa je ške moja tašča Regina, trno čedna ženska prajla, ka se prejniji menjavajo, samo pleča ostanejo vsigdar ista. Na, vidite! Ge si od toga ranč tak brodim, kak moja tašča Regina, trno čedna ženska. Tou pa pomeni samo eno, ka sam ge Miki, trno čeden možki. Tou se mi tak vidi. In mo od zdaj dele poslušo samo se tou mojo trno čedno žensko. Boukse njou, kak pa te naše nouve prejnije. Samo tou naj vam ške povem, ka me že trno bolijo pleča.

Miki

Ge že probam

Pa če se mi priška, vas vse vönavčim. Od koj je guč? Etognauk sam pá gledala televizijo. Tau je vrajza stvar, ka se je človek ne more rejšiti. Pa kelkokrat sam si gor djala, ka ja nemo pred tau kaštulo sejdla. Pa te dun... Depa zdaj tak čütim, ka mi je Baug presvejo pamet, ka sam ranč tisti program zavadila, od koj bi vam rada pisala. Tau je pa etak bilau:

Edna ženska kompanija si je pripovedjala pa te je naprej prišla lübezen tü. Pa lejpe reči, ka so prej nej samo človeki na hasek. Tak mislim, ka vi vsi tü tak mislite, ka je v življenji največkrat tak, ka človek z lejpm več dosegne kak z grdim, z lagvimi rečami. Pa smo te ranč nej gučali od lübezni, od poštenja eden do drugoga. Tau je gnesden ja vsebole potrebno vsakšomi. Lüdi, šteri prej mamu razmenje, je tau ranč nej pitanje.

Nistarni znanstveniki (tudósok) so tau tü gor najšli, ka prej živina ranč tak čüti, reagira na dobro, na lübezen kak človek. Pa tau vidimo doma pri živalaj. Če je mi pošütjemo, so oni tü radi nam. Takšo ste že tü čüli, ka prej če kravam igramo, gda je dojmimo, prej več mlejka dajo. No, pa te smo že tüj, ka sam ge te dni gor najšla. Te ženske v televiziji so od toga tü gučale, ka so prej rastline (növények) tü tak. Edna je prej posadila doma gra. Štiri zrna je posadila, pa je vsakši den nagledavala, kelko prej zrastejo. Edno zrno je pa nej samo gledala, liki vsakši den ma je gučala: Gra, rada te imam. Rada sam ti, rasi, rasi kak najnavekši. Pa te? Te se je zgodilo, ka je te eden gra za nistarni čas rejsan vekši zraso kak tisti trge drugi.

No, če je tau tak, ge sam si zdaj nika võzmislila. Tak sam mislila, ka v svojom malom ogradci, gde napona dosta trave raste, pa mi delo dava pa mantra moje rastline, ka sam je posadila. No, s tau travov ge võzdelam. Vsakši den že rano dem tavõ v ogradec pa tauj grdoj travu tak grdau gučim, ka je tau nej zavopadeti. Rano za dva (v)zroka volo dem. Gnauk zatok, ka če je rano zopšujem pa vküp "zmolim" te več cejli den nedo mele volau rasti. Drgauč pa zatok, naj me ja niške ne vidi pa ne čüje, ka do mislili, ka se mi je zmejšalo. Suma, sumarum, od tiste televizijske oddaje se ge vsakši den redno korim s tau grdo travov. Zdaj tau čakam, naj se mi priška, pa te vam vsem naznanje dam, ka te po njivaj ležejše okapali, nede vam trbelo travo võsekati pa brati, samo tak gladko malo gor pofriškate zemlau, naj vam krumplinje pa kukarca pa bagundli lepau raste.

Dapa, če de vam dun rasla trava, te me ne preklinjajte. Preklinjajte raj tiste fajz ženske, stere majo čas, ka se s takšimi čednimi rečami spravljajo. Vejpa če sadijo samo štiri zrna graja, te se leko z njimi pogučavajo. Naj sprobajo tau s kakšno porabsko njivo.

I. Barber

Hranilnica za naše lüdi

... DO MADŽARSKE

Izvolili novega predsednika države

6. junija so na izredni seji parlamenta izvolili novega predsednika R Madžarske. Edini kandidat je bil akademik Ferenc Mádli, ki je v Antalovi vladi opravljal naloge kulturnega ministra. Kandidata je na podlagi koalicijske pogodbe predlagala kmečka stranka, njegovo kandidaturo so podprle vse stranke razen Stranke madžarskega življenja in resnice.

Kljub predhodnim obetom se je zgodilo nekaj nepričakovanega. Kandidat niti v prvem, niti v drugem krogu ni dobil dvotretjinske večine. Parlament ga je potem v tretjem krogu izvolil z navadno večino.

Novi predsednik bo prevzel funkcijo 4. avgusta, ko bo potekel mandat Árpádu Gönczu.

Zaobljuba olimpijcev

3. julija je v Budimpešti v Gledališču Vig potekala svečana zaobljuba olimpijcev, ki bodo zastopali Madžarsko na olimpijadi v Avstraliji. Približno 180 športnikov v 25 panogah se pripravljajo na velik dogodek, ki se bo začel 15. septembra v Sydneyu.

Monošter expo

Od 22. do 25. junija bo potekal v Monoštru sejem z naslovom Gotthárd expo, na katerem bo sodelovalo kakih 30 podjetij iz Slovenije. Sejem, ki bo na Osnovni šoli István Széchenyi, organizirajo s podporo zbornic z obe strani meje Jereb d.o.o. iz Celja. Za kulturno ponudbo sejma bo poskrbela agencija Herman Celjski.

Srečanje društev

17. in 18. junija bodo člani Slovenskega društva iz Budimpešte obiskali svoje rojake v Szombathelyu. Slovensko kulturno društvo Avgust Pavel jim pripravlja več zanimivih programov, med njimi predstavitev kuharice Hilde Čabai. Slovenci iz teh dveh mest bodo skupaj obiskali hišo, v kateri je živel Avgust Pavel, ter položili venec.

cejo našo pokrajino poznamo. Ge poznam Varaš, vej sam pa iz mesta, dve druge – Marija Dravec pozna Porabje, ona je iz Slovenske vesi, Margit Holec pa pozna drugi tau krajine do Farkašovec. Marija Dravec je Slovenka iz Slovenske vesi pa če trbej, je prevajalka. Vsakši slovenski človek batrivo leko pride k nam, če bi müvedvej – spoj pa starejšim – kaj nej razmele, Marija tau v minuti rejši."

• *Kak se vi smejte „vcuj dejvati“ k velikim bankam, stere tü v Varaši delajo? Ka vi leko ponujate lüdam, ka ove nej?*

“Kakoli ka smo mali pa nej-mamo telko kapitala, ka majo tej velke, depa mi smo najbolje za tiste lüdi, ki ranč tak nejmajo velke pejnaze, kak mi nej. Pa je tau istina za naše plače tü.”

• *S kem vse se spravlate? Steri je tisti del vašega dela, gde ste baukši od drugi?*

“Prišparane pejnaze vküp beremo za žau pa je na skrbni mamu. Tüj v Varaši smo pa najbaukši v tej, ka največ pejnaz davamo vö na posaudbo. Znano je, ka se tau splača vsakšoj banki, tau nam doprinese denar. Tau znamenüje, ka lüdje so na etom kraji bole pri pejnazaj, bole se vüpa jo na posaudbo vzeti pejnaze. Tü pri nas lüdje redno nazaj plačüjejo na posaudbo vzete pejnaze. Od drugi bank smo pa zatok

ovakši, ka mi se s kakši koli mali pejnazi spravlamu. Povejmo druge banke samo od 300 gezero forintov naprej dajo na posaudbo, mi pa kak koli mali pejnaz posodimo. Če je stoj trenutno v navauli, ma pomoremo. Tau pa s tejm tü odi, ka je administracija velka.”

• *Tak mislim, dosta lüdi bi rado znalo, ka na priliko kelko pa kak posodite lüdam pejnaze?*

“Eden človek, ki slüž ma,

nam. Zdaj pridejo počitnice, po tistim de deca v šaulo, velki svetki pa vejga Baug za koj so lüdje tü pa tam prisiljeni k nam skočiti za malo, vekšo ali najvekšo pomauč. Prajla sam že, ka kelko koli posojimo, je delo s tistim ranč telko, liki bi ma milionko dali. Mi se radi spravlamu s takšimi zadevami zatok tü, ka same znamo, kak je tau, same male plače mamu, etak smo pa solidarne s tistimi, šteri se ne lüčajo z milijonkami.”

• *Kak ste pa oprejtji?*

“Oprejtji smo od pondelka do četrtka od pau 8. do 16. vöre, v petek pa od pau 8. do 15.10 vöre. Mislim, ka tau našim lüdam nej trbej tomačiti, gde je naša hranilnica. V centri Varaša, istina, ka je tak malo v kaut potisnjena. Vsakšoga – ki ma pejnaze pa je škés(h)raniti pa vsakšoga ki nejma pa ške malo na posaudbo prositi – čakamo. Mi smo na tejm, naj vse več lüdam leko pomoremo. Ki bi samo kakšo informacijo radi od nas, kreda smo njim vse povedati, naj poiščejo nas.”

V taum modernom svejti mora biti vse, zatok smo pa gvüšni, da so potrebne velke banke pa takše male hranilnice tü.

I. Barber

Iz künje naši babie

Župo s sadjom

2 litra vodé, 20 dlk cukra, cejli cimeti, malo soli, citronsko lopinje, 2 dl vrnjoga mlejka, 2 žlici mele, sad

Župo leko küjamo z djabok, jagod, črešenj, višenj, ribeza, sliv. Najbaukše iz več fele sadüj. Sad pa cüvalom sküjamo. Vrnje mlejko z melov vküpzgrauzamo i s tem župo gorpistimo. Malo njamo gorzavreti. Vörasladimo, v hladilniki ladimo pa v vrauci dnevaj ladno župo gejmo. Hilda Čabai.

BLAGOSLOV - ALI BLAGO SLOVO?

(od molitve v materinščini)

Zelo smo veseli, ka je gospod škof (püšpek) iz Sombotela dr. István Konkoly na konferenci 20. maja v Monoštri oblübo, ka v

slati takšega dühovnika na G. Senik, šteri bi znan tak slovenski ka madžarski. Te jim je prej mariborska škofija oblübila, ka jim pošle

gauče" („mogauče" ali pa zaistino?) dostokrat govori- jo nad sebov o tem, ka je kariera dosta bole več vredna kak tau, če nücajo svoj materni gezik, če gor- držijo svoje navade, če radi majo svoje slovenstvo... Na svejti je rejsan kariera naj- več vredna?

Tak vejmo, ka je katoliška cerkev tö za tau, ka naj lüdjé poštüjejo vse tisto, ka so se navčili od svoji starišov, stari starišov. Tak majo šegau praviti, ka materno rejč mlajši že z materno mlejko vred vsé pocecajo. Prva, kak vse drugo. Ešče prva kak vöro v Boga tö.

Tau je pa ešče bole čüдно, ka iz takši premis na meki nogaj („v ništarnaj", „mo- gauče") se potegne konklü- zija, ka se za kariere volo prej trbej skem bole flajсно včüti gezik večinskoga (vo- grskega) naroda. Cerkev tak vči, ka je največ vredna človeška düša (morala, poš- tenje, vera, solidarnost ppt.), nej pa materialne do- brine. Materna rejč je po naše pomemben (fontos) tau düše. Kariera pa je bole materializem kak düševno- st. Biznis je biznis? Biznis z düšo?

Tretji moment v guči pa je že

Od kec takše informacije? manjšincev) in zavolo šte- Tak je stoj, koga je sram roga ga je Ustavno sodišče svoji korenin, šušnarjivo (Alkotmánybíróság) že

Dragi udeleženci današnje konferencie!

Posebno sem vam hvaležna, organizatorjem, ker ste konferenco tako organizirali, da lahko govorim v slovenščini. Z veliko pozornostjo, odobravanjem in tudi hvaležnostjo sem poslušala nastope mojih predgovornikov. Vse, karkoli je bilo rečeno, da moramo gledati, kako moja prepričanja in del prepričanja moje države. V Srednji Evropi gotovo ni države, kjer bi strnjeno živel en sam narod. Povsod živijo tudi manjšine, različni narodi živijo drug ob drugem. In res je tudi to, da so si zaradi tega v preteklosti povzročili veliko gorja. In zato se tem bolj strinjam s tem, kar je rekel predsednik železnožupaniške skupščine Péter Markó, da moramo na to temno plat naše preteklosti pozabiti, da moramo gledati, kako bomo živeli v prihodnje skupaj. Prepričana sem, da moramo jemati našo različnost kot bogatitev družb, v katerih živimo. In če bomo v državah, v katerih živimo, pametno vladali, pametno postavljali predpise in zakone, in jih dosledno uresničevali, potem bo gotovo ustvarjen trdni temelj za sožitje vseh ljudi, naj bodo pripadniki enega ali drugega naroda.

Temu eminentnemu zboru bi rada posebej poudarila, kako izredno cenimo v naši državi veliko vlogo, ki jo je v zgodovini odigrala katoliška cerkev v ohranjanju narodne identitete v tistih delih države, kjer smo bili kot narod posebno ogroženi.

Jaz prihajam s Primorske. Tam smo bili zelo izpostavljeni pritisku italijanskega potujčevanja. Težko je bilo živeti na Koroškem v mnogih obdobjih zgodovine. Katoliška cerkev pa je znala vzpostaviti stik z ljudmi in vzbujati narodno zavest - brez spodbujanja narodne nestrpnosti. In zato sem posebno hvaležna njegovi eminentni gospodu škofu sombotelskemu, ker je tudi danes izrazil pripravljenost katoliške cerkve, da ustrezno reši problem slovenskega bogoslužja v Porabju.

Spoštovani! Vsi se zavedamo, kako zelo je pomembno, da duhovnik živi s svojimi verniki, da se z njimi ne zadržuje samo v času opravljanja božje službe, ampak da se mu lahko zaupajo tudi sicer, da se nanj obrnejo kot na zapupnika prijatelja, na človeka, ki mu verujejo. Zato se mi zdi zelo važno, da bo prihodnje leto, 2001. prišel v Porabje mladi duhovnik, gospod Merkli. Čeprav neizmerno cenim tudi požrtvovalnost gospoda Camplina, ki nedeljo za nedeljo prihaja na svojo težko pot do Porabja.

Hvala lepa za vašo pozornost in želim, da bi vaše veliko poslanstvo spremljal dober uspeh in krepitev prijateljstva med narodi, ki živijo na narodnostno mešanih območjih.

(Iz govora Ide Močivnik, veleposlanice R Slovenije v Budimpešti)

pri spaudevdi? Ovak pa mi mamó bole takšo čütenje, ka se madžarski Parlament ranč s tistimi manjšinskimi stvarmi ne spravlja, s šterimi bi se po svoji düžnosti že davnik mogo (na priliko parlamentarno zastopstvo

pred več leti pošüvalo.

Ka bi si za konec radi želeli? Naj se naš gospaud püšpek do 2001 ne zmisli ovak, kak nam je obečo za G. Senik. Tak naj bode (amen).

Francek Mukič

Dr. István Konkoly (na srejdji)

prišejnjom leti, leta 2001, pošle na Gorenji Senik mlado ga dühovnika Franca Merklina iz Sakalovec, ki se

V nekaterih narodnost nih družinah le redko govori- jo v svojem maternem jeziku, svojih otrok ne spodbujajo, da bi se naučili svoje materinščine. Morá celo često govorijo tudi o tem, da je bolj kot ohranjanje narodnostnega izročila pomembna kariera. To pa lahko zagotavlja le pridno učenje in popolno obvladanje večinskega jezika. V takih primerih pač nimajo pomena manjšinska zakonodaja in prizadevanja cerkvenih oblasti. Če pač ne obstajajo potrebe za kaj, potem tudi ni moč govoriti o boljšem zadovoljevanju oziroma kršenju tovrstnih zahtev.

(Iz govora sombotelskega škofa dr. Istvána Konkolya)

zdaj vči v Rimi, ka tam prek j vzeme plebanoštvo. Gvüšno, ka de za porabske Slovence najbauptša rešitev, če do meli svojoga dvojezičnoga dühovnika.

Malo pa smo se čüdivali njegovi izjavi, ka so prej po smrti dühovnika Janoša Kihara bili pripravleni po-

takšoga plebanoša iz Slovenije. Za eno leto pa so se prej premislili.

Že takši guč je tö bilau čüti, ka se je prej sombotelska püšpekija premislila. Mi, na žalost, nemamo pravice, ka bi leko spovedavali slovenske pa madžarske škofe, ka bi zvedeli, što pravi istino pa što nej. Tau je to gvüšno, ka smo ranč nej zato nager, ka bi steli gordati toma ali drugoma 33 očenašov za pokauro, liki ka bi nam nekaj pomagó.

Veleposlanica Ida Močivnik pa varaški žüpan

Malo nam je špajсно bilau tau tö, ka gospaud škof tak misli, ka prej „v ništarnaj" manjšinskaj držinaj (kelko tau pomeni, ka „v ništarnaj") samo redko gučijo v svoji materni rejči, pa „mo-

skor politični. Gospaud škof pravi, ka se je takšo formó škoda parlamenti in škofiji spravlati s takšimi manjšinskimi deli, štere ranč narodnosti ne brigajo.

Kak sam vido svejt spod stola?

Prvo, ka se spominjam od svoji mladi lejt, je tou, ka sam se najraj špilo pod našim velikim stolom v künji. Tam sam se tak počüto, kak če bi tou blu moj mali ram, moj mali svejt, spod šteroga sam začo spoznavati velki svejt.

ZABADANJA

Tisti zimski den smo pri nas doma stanili trno rano. Na, gda sam stano ge, se je v künji že kadilo z velki piskrov in za stolom sta sedela moj oča in naš drugi soused. Moškiva sta pila kavo in kuj ške neka iz mali posanc. Moja mama mi je vrezala velki falat krüja in potegno sam se ta pod svoj sto in vlejko na vüje.

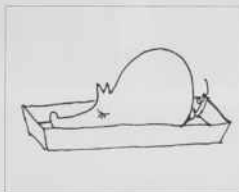
- Za pet minutov prideta ške dva souseda pa te jo ličimo, je pripovedo moj oča.

- Gvüšno, ka za tej dvejsto kil ne moreva biti sama, je kuj dao drugi soused.

- Naš mali de jo pa držo za rep, se je zglasila ške moja mama.

Nejsam vedo, od koga se zgučavlejo. Nej se mi je senjalo, zakoj so me tak rano ličili vž iz tople postele, nej sam vedo, ka je tou dvejstou kil in nikoga sam nej pozno, ka bi ga trbelo držati za rep. Ja, tou se mi je tō čüdno vidlo, ka se je mati tak rano kuj k küjanji zela, vej pa je sobota. Ali brž po tistom sta prišla ške dva souseda in oča me je pozvo naj dem z njimi tavō. Prejk dvoura smo šli ta do svinjske štale. Mati je v rokaj držala nekšo posoudo in keuko (kuhalnico). Kak je oča oupro dveri, že so možakari vō potegnili našo čoko, Arabelo. Te so jo ličili in

Arabela je začala tak na glas cviliti, ka sam se začo djoukati, ka njoj takšo delajo. *- Vej jo pa bujete, ka njoj tou delate, sam se zdrou na možake.*

- Tou ranč škemo, se mi je smijao naš drugi soused in že v rokaj držo nož, šteroga je porino v Arabelin gut.

Dale sam več nej nika vido, zato, ka sam že odbežo v tisti moj svejt pod našim stolom srejni naše velke künje. Venej se je več nej čuo nikši glas od Arabele. Samo moja mama je prišla v künjo s tisto posoudo in keuko. Vejdla je, ge me mora iskati. Potegnila se je k meni ta pod sto. Neka časa me je dugo gledala in te pomali začala:

- Vejm, kak si emo rad našo Arabelo, dapa... Dapa, ti si si v tej svojoj mladój glavej ranč nej brodo, ka mi nemamo svinje za volo lepšoga. Mamo ji zavolo mesa, zato, ka te mam kaj za gesti in...

Nejsam njoj dopüsto, ka bi mi tumačila tadale. Skouzi skuze sam se začo drejti na njou:

- Ge naše Arabele nemo ranč koušto! Meni nej trbej nikšoga mesa!

Mama je vidla, ka je naj-boukše, ka me nja na meri in mi več nika ne guči. Ge sam se ške neka časa djouko, po tistom pa sam se pomalek začo špilati. Ne vejm, kak dugo sam tak pozabo na cejli svejt kouli sebe, vejm samo tou, ka me je v nousi začalo ščigetati. Čidale bole mi je šla v nous trno dobra saga po pečenom mesi. Nagnouk sam gor prišo, kak sam že prekleto lačen. V künji je nej bilou nikoga, na špajati pa je stala tepsija s friškim pečenjom. Stoupo sam ta do špajata in si vkraj ščipno eden mali falajček. Vaj, da je bilou dobro, tak dobro, ka sam si zeu ške eden falajček. V tistom je nut prišla moja mama. Nika nej prajla, samo tak malo njoj je šlo na smej.

Tisti den smo trno dobro pa dosta geli. Ge pa sam gorprišo, ka je lipou meti svinjo za pajdaša, ške lepše pa jo je gesti. Zato sam po tistom na zabadanji več nej djouko, liki sam se že zrankoma začo lizati in kuman čako, ka de se začalo kaditi iz tepsije.

Miki

Izlet z razredom

Na začetku maja smo organizirali izlet z razredom v Ritkarovce. Na izlet smo se peljali s kolesi.

Napotili smo se zjutraj ob osmih izpred gimnazije. Kolesarili smo proti jezeru Hársas čez Máriaüjfalú. Ob desetih smo že bili na cilju. Naš cilj je bila lepa počitniška hiša, ki se imenuje

Pristava Čriček. Pristava stoji v gozdu na pobočju. Pri hiši stoji hlev, v katerem je bilo 5 konjev in koza, Esmeralda. Zaradi dolgega kolesarjenja smo bili zelo utrujeni, zato smo dopoldne počivali in se sončili pred hišo. Za kosilo smo pekli palačinke. Popoldne se je začela prava zabava. Pripravili smo veseli kviz. Zmagovalcem ni bilo treba lupiti krompirja. Ko je postalo hladneje, smo igrali odbojko in perjanico. Zvečer smo kurili ogenj in pekli slanino. Potem smo pripravili disko in smo plesali, peli do zore. Naslednji dan zjutraj smo dolgo spali. Ko smo vsi vstali, smo začeli kuhati kosilo. Skuhali smo odličen golaž v velikem kotličku. Popoldne je prišla učiteljca, ki uči biologijo na gimnaziji, in smo šli na sprehod po gozdu. Učiteljca nam je razlagala o rastlinah in živalih. Utrujeni smo se vrnili, ampak morali smo hiteti, ker je začelo deževati. Zelo hitro smo pospravili, skočili na kolesa, a vseeno smo se še zmočili.

Mokri, utrujeni smo prišli domov, toda bili smo zelo veseli, da je tako dobro uspel izlet.

Bianka Bartakovič 10.b.r.

Gimnazija Monošter

NIKA ZA SMEJ...

Samo štirikrat

Marinka je etognauk gor poiskala ednoga fiškališa pa ma je naprej dala, ka se ške razpiti od svojga

Hugona. Fiškališ zdaj etak pita našo Marinko. "Ženska, za-koj

se pa šketa ločiti od moža?" Marinka pa: "Zatok, gospaud fiškališ, ka sva že šest lejt oženjaniva, pa ta mula je v tej šestij lejtaj samo štirikrat dala na mé rejč." Fiškališ pa: "Na, morem priznati, tau je pa ja malo. Deco mata?" Marinka pa etak: "Mava. Štiri mava."

Prazni glaži

Roza je večkrat tak bila, ka ji je ladevge (ledvice) nej folgalo, pa takšega reda je

sploj betežna bila. Doktor ji je tak pravo, ka more v sanatorium titi, tam go malo vōzvracijo. Pa je tak bilau tū, Roza je tri kedne nej bila doma, kaupala se je na Hévizu. Gda je domau prišla pa oprla hišo, že na ganki je vidla prazne glaže. Gda je pa v künjo staučila, tam je pa puno prazni glažov bilau, pa je eške v kopalnici tū najšla prazne glaže. Njeni mauž, Janči se je zaman mujco pa

kauleg nej lejtó, ona je začnila kričati tak, ka je vse grmeló: "Odkec so es v ram prišli tej prazni glaži?" Janči pa: "Pa ka ge vejm? Ge sam prazne glaže ja nigdar nej kúpüvo."

Deca

Micka pa Rudi sta kumaj 6 lejt oženjeniva, depa že pet mlajšov mata. Rudi je etognauk tak pravo, ka je tau strašno pa prejk reda, telko

dece meti. Etak pravi ženi, Micki: "Micka, tau je nej vreda, telko dece meti. Ge se od gnešnjoga mau v künjo znosim spat." Micka pa: "Rudi, če ti tak misliš, ka de tau nama na pomauč, te si ge svojo postelo tū v künjo znosim."

I. Barber

MLAŠEČI

KAUT

„O vi, ki vstopate, vsak-
šo vüpanje püstitute...“ Te
reči so napisane na dvere
pekla v Božanski komediji
(Isteni színjáték) Dantena
pa s tejnji rečami so čakali
delavci Slovenske zveze, na-
šoga časopisa in Porabje d.o.o.-
na svojoga nauvoga kolej-
gara **Franceka Mukiča**, gda
je prvi den zamišleno, dapa
batrivo stapo prauto Slo-
venskomi daumi, gde je
od 1. junija v službi.

Z vólko
mukov,
dapa za-
tok ga je
najšo, si ga
kaulak šin-
jaka zvezo,
si zdenu pa
notra v
daum stau-
po. Naj pri-
de, ka mora
priti, naj
bau, ka
bau - si je
mislo.

Da bi
pa za-
tok sr-
mak cej-
lak nej vo-
lau zgübo,
so ma eške
vcüj napisa-
li... dapa ne
njajte se! Čaka-
la ga je cejla
delegacija pa
slovenska zas-
tava, on se je
pa tak začüdi-
vo, ka se ma je
vse vó iz taške
sipalo, gda je
svoj lejpi
metuljček
(csokorn
yakken-
dó)
isko.

Kak je v Porabji že šega,
če nauvi človek pride k iži
ali delavec v službo, se
mora "not küpiti". Prvi den
smo zatok tau tó opravili,
dapa zatok delati je tó mogo.
Ranč na dobro je prišo, mogo je
pomagati pakivati naše novine.
Nauvomi uredniki slovenskoga
radia želejmo, da bi se dobro
čüto med nami, najbolje pa
tau, da bi slovenski radio
emo dosti poslušalcev.
Slovenska zveza, Uredni-
štvo Porabja in Porabje
d.o.o.

Kuharica **Slovenska kuhinja ob Rabi** se dobi v Slovenskem domu v Monoštru (recepција Hotela Lipa) in v knjigarni Osiris v Budimpešti (v ulici Veres Pálné 4-6). Cena: 1000 forintov.

A **Szlovén konyha a Rába mentén** című szakácskönyv megvásárolható Szentgotthárdon a Szlovének Házában (a Hotel Lipa recepcióján), Budapesten az Osiris Könyvesháznál (Veres Pálné utca 4-6.). Ár: 1000 forint.

Če de vse istina, in de nam
Baug tó pomagó, te se v petek
23. junija zadvečarka v štrtoj
vóri (16.00) more oglasti v
slovenski rejči Radio Mono-
šter. Té datum smo si vó-
odebrali zatoga volo tó, ka se
v Sloveniji 25. junija sveti
dan državnosti (az Államiság
ünnepe). Porabski Slovenci
bi se s tó simbolično gesto tó
radi zahvalili naši matični do-
movini, ka bi buma brez po-
maučí Slovenije toga radiona
nej bilau, pa kak vógleda,
nede tó nej.

Radijski program de se čüu
vsakši delavni den in v so-
boto od 16.-17. vóre, v nede-
lo pa od 12.-14. vóre na UKV
(URH) frekvenci 106,6 Mhz.
Radio Monošter de lokalni ra-

V petek de svetek

dio, ka pomeni, ka de se čüu v
Monoštri in v okaulici, se
pravi, v našom Porabji, in se
vüpamo, ka prejk granice na
Goričkom v Sloveniji tó.

Zavolo bregauv gvüšno bau-
dejo takša mesta v Porabji,
gde nete mogli zgrabiti od-
dajo. Prosilbi vi vas, ka če nete
mogli dobiti našoga progra-
ma, te nas skem več zovite na
telefoni Radiona Monošter
(383-100 in 383-111), nam
napišite (Szentgotthárd, Gár-
donyi u. 1. 9970) ali pa
pridite v radio na té atrejs in
nam povejte, ka mo znali, gde
so težave. Mi mo te s pomo-
čjauv tehnični majstrov pro-
bali tak narediti, ka naj nedo
takši tehnični problemi. Ta-
čas prosimo za vašo razume-
vanje.

Toma bi tó radi bili, če bi za-
toga volo tó skem več tele-
fonirali, pisali ali prišli in
povedali, ka pa koga bi radi
čüli, ali pa če bi kaj sami radi
povedali, gučali, pripovejda-
li, spejvali ptt.

Mi bi spoj radi bili, če bi vi
radi meli té radio. Mi mo se
kak najbolje trüdili, naj bo
tak. **Francek Mukič**

Porabje

**ČASOPIS
SLOVENCEV NA
MADŽARSKEM**

Izhaja vsak drugi četrtek

**Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič**

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter,
Deák Ferenc út 17,
p.p. 77,
tel.: 94/380-767
e-mail:
porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062.

Tisk:
SOLIDARNOST D.D.
Arhitekta Novaka 4
9000 Murska Sobota
Slovenija

Časopis izhaja z denarno
pomočjo Urada RS
za Slovence v zamejstvu
in po svetu ter
Javnega sklada
za narodne
in etnične manjšine
na Madžarskem.